

„INDIË ROEPT”. (III.) (Slot.)

Wij menen soms de gemeenten en Gods zaak te dienen door veel soepelheid. De jonge christenen hebben nog niet het juiste inzicht in de Schrift, zij leven nog in een niet-christelijke maatschappij enz., enz., het zijn allemaal goed bedoelde pogingen doch zij zijn levensgevaarlijk.

Met christenvrouwen heb ik over deze dingen gesproken. Enkel van haar waren zelf vroeger bijvrouw geweest. Zij zeiden dit: „De man die christen wordt als hij meerdere vrouwen heeft, moet van zijn bijvrouwen scheiden, met de verplichting haar te onderhouden”. Ik antwoordde: „wie van haar mag hij dan behouden en hoe moet het dan, als hij haar niet onderhouden kan?” Direct zeiden zij: „de eerste vrouw moet hij houden en als hij de anderen niet onderhouden kan, moet de gemeente het doen”. Wanneer een christen bidt: „Leid mij niet in verzoeking”, dan mag hij niet in de voortdurende verzoeking blijven leven en wij weten, uit bittere ervaring, dat het huwelijk in polygamie een dagelijkse verzoeking tot allerlei zonden is voor alle betrokkenen.

Zie dat geeft te denken. Deze vrouwen weten wat het is, zij kennen dit leven. Zij zien nu, dat in het onderhouden van Gods geboden grote loon ligt en zij voelen het monogame huwelijk als eis van God.

Men beroept zich voor toelaatbaarheid van polygamie in de gemeenten op het Oude Testament, terwijl Christus teruggrijpt naar den beginne.

Heeft het dan geen waarde dat wij, als christenen, nu Gods volle openbaring hebben?

Wanneer men meent, dat Gods Woord het monogame huwelijk niet eist, waar moeten wij dan heen met al die teksten die ons spreken over het huwelijk als schaduw van de verhouding tussen Christus en Zijn kerk?

Wij moeten de duidelijke eis van Gods Woord handhaven, om de eenvoudige reden dat wij hem niet mogen verzwakken. Ongetwijfeld zullen de eisen van Gods Woord t.o.v. deze dingen voor meerderen een belemmering zijn, doch dat ligt niet voor onze verantwoording.

De rijke jongeling stoot zich ook aan Jezus' absolute eis, hij gaat bedroefd weg, doch Jezus doet van Zijn eis niets af.

De geboden Gods moeten wij de mensen prediken en leren te onderhouden. Natuurlijk komt er dan verzet. Immers de mensen leefden tot dusver naar het goeddunken van hun eigen hart en nu gaan zij aan alle kanten stuiten op het „gij zult niet”.

De gedachten aan zelfhandhaving en zelfverlossing zullen zij los moeten laten, indien zij door Christus behouden willen worden. Het redeneren over de godsdienst en het voortduren op de adat-verhalen is dan uit, want zij moeten kiezen. Ten opzichte van Gods geboden zijn er maar twee mogelijkheden, gehoorzaamheid of opstand, terwijl zij zo graag een derde mogelijkheid zouden scheppen.

Worden wij op deze wijze geen harde boetpredikers, als wij zo scherp de eis tot bekering stellen? Neen! Achter de geboden Gods staat Zijn grote liefde. Zo moet het, anders kan het niet. God zegt tot Israël: „Zoo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere Heere, zo Ik lust heb in den dood des goddeloozen! maar daarin heb Ik lust, dat de goddelooze zich bekeere van zijn weg en leve. Bekeert u, bekeert u van uwe boze wegen; want waarom zoudt gij sterven, o huis Israëls?”

Het gebod Gods bedoelt het heil des mensen, niet zijn ondergang. Zo moeten wij het gebod prediken. Zo wordt de wet tuchtheester tot Christus. Christus Jezus, Hij is de zuivere Wetshandhaver, doch ook de enige Wetsvervuller, want Hij is de Middelaar. Gebod en belofte staan naast elkaar. God eist, dat is het eerste, God geeft, dat is het tweede.

De prediking der verzoeking stelt zware eisen aan hem of haar die haar bedient. Wij mogen van Gods eis niets af doen, en er ook niets bij doen. Slaven van het Evangelie zullen we moeten zijn, anders misbruiken wij het.

III. Hoe trachten wij deze moeilijke opdracht uit te voeren?

Dag aan dag moeten wij in de concrete situatie Gods Woord brengen aan haar die Hem niet kennen. Zij denken van niet, doch zij hebben met God, en God heeft met haar te maken. De eerste hoofdstukken van Genesis laten God zien als Schepper en Eigenaar van allen en alles. Zijn trouwe Vaderlijke komt hier duidelijk uit. De gelijkenissen van den goeden Herder, de verloren zoon, de arbeiders in de wijngaard, geven telkens gelegenheid de betrekking tussen God en mens scherp te belichten.

Het valt mij telkens op, dat deze gelijkenissen haar treffen. Die Herder is vol liefde, de zoon is onbegrijpend, de Heer van de wijngaard is rechtvaardig, zij stemmen het U direct toe. Even later, bij de verklaring, zijn zij zeer verwonderd en teleurgesteld, zij hadden niet gedacht dat zij persoonlijk daar iets mee te maken hadden, dit is geen schoon verhaal zonder meer. Zij weten dan heel goed, dat het waar is. Volmondig zei laatst een prijari-vrouw: „u hebt gelijk, het is zo” en..... dat meende zij.

Het is nog niet lang geleden dat een Raden Ajoe uit medelijden met ons, ons een klein flesje met inhoud aanbood. De inhoud was olie, die de geesten op een afstand hield, als wij die olie gebruikten, hadden de geesten geen vat op ons. Zelfverlossing.

Direct zei mijn collega: „het spijt mij, raden Ajoe, doch die olie kan mij niet helpen, want het kwaad zit al zo diep in mijn leven. Mij helpt geen olie, die de geesten afweert, ik heb iemand nodig, die het kwaad uit mijn ziel haalt. De geschiedenis van den bezetene van Gadara werd gelezen en verklaard.

Het lijden en de dood grijpen de mensen, wij kunnen er niet uit komen in eigen kracht. In geschiedenissen als o.a. de storm op het meer, de maanzieke knaap, de genezing van de tien melaatsen, de opwekking van het dochtertje van Jairus enz. zien wij telkens weer dat mensen uit nood en lijden door Christus worden gered.

Het syncretisme zit er diep in. Een duidelijk voorbeeld. Wij zijn bij een vrouw op bezoek die al lang op de koempoelan komt. In de loop van het gesprek zegt zij: „Het is wat de godadienst betreft hetzelfde als hier. Wij hebben hier één Gouverneur en de Soenan en de Mangkoe. De Gouverneur staat boven de anderen, doch zij bedoelen alle drie hetzelfde. Zo is het ook met de godsdienst. Daar zijn: God, Mohammed, en Jezus; God staat bovenaan doch ze bedoelen alle drie hetzelfde”. Deze vrouw, had in een ander verband, pas toegestemd dat Jezus de Zoon van God was en daarom vroeg ik verlot, Hem op de gedachte te mogen laten antwoorden door Zijn Woord. (Joh. 14:1-6.)

Op een andere dag putte de zendingszuster zich uit, om toch vooral duidelijk te maken, dat wij een Verlosser nodig hebben.

Het ging niet, alle aandacht van de toehoorder was geconcentreerd op de siriipruim die zij klaarmaakte en zij graaide achter zich naar de kwispeldoor. De Javaanse christenvrouw die bij mij is, neemt de leiding van het gesprek als volgt over: „Oudere zuster, vanmiddag moet ik uit”. Dat hoort de vrouw en vraagt: „Waarheen?” „Ik moet naar de stad; dat zal niet meevallen want het is nu al donker, vanmiddag regent het zeker en ik heb geen regenscherm, dus moet ik een regenscherm kopen of er een lenen”. „Leen er dan een”, zegt de vrouw. „Ja, dat zal wel moeten, want ook al regent het, ik moet uit en droge kleren kan ik niet meenemen, want die heb ik niet”. Dat was duidelijke taal en de aandacht was er. Toen ging onze vriendin verder en zei: Zo is het nu ook met onze ziel, die moet straks ook uitgaan, want wij moeten sterven. En er hangt een bui, de bui van Gods toorn over onze zonden. Als de ziel nu geen regenscherm heeft, treft haar die bui. Dan treft haar de straf van God. Maar... God heeft ons lief, God zelf geeft ons het regenscherm, dat de bui van zijn toorn over onze zonden wil opvangen. Immers, Hij heeft ons den Heere Jezus gegeven. Wij hebben zonde gedaan, maar de Heere Jezus is er voor gestraft. Hij is a.h.w. de pajoeng, die de bui van Gods toorn over onze zonden heeft opgevangen. Er is maar één Verlosser dien God zelf aan de mensen heeft gegeven, dat is Zijn Zoon, Goesti Jesoes”.

Wanneer de vrouwen wel gevoelen wat haar plicht is t.o.v. Gods gebod, dan proberen zij er zich aan te onttrekken. Zij redeneren dan als volgt. Wij kunnen God toch ook wel liefhebben in ons hart, al zijn wij geen christen en al zijn wij niet gedoopt. Mijn helpster ging op deze opmerking als volgt in. „Daar is een flinke man die graag soldaat wil worden bij den Mangkoe. Hij maakt zijn opwachting en belooft dat hij den Mangkoe trouw zal dienen. Hij wil een ijverig en flink soldaat zijn, maar..... nu moet de Mangkoe hem ontslaan van één plicht. Hij wil n.l. niet verplicht worden om de uniform te dragen, dat vindt hij niet prettig, want dan weet een ieder dat hij soldaat is. Wat zegt de Mangkoe dan? „Man, ga weg, als jij je voor mijn uniform schaamt, dan hebben al je beloften voor mij geen waarde”. God wil ook niet alleen dat wij Hem liefhebben, neen, wij moeten Hem dienen. Wij moeten Zijn Naam belijden en als christen bekend willen staan.

Het is niet gemakkelijk altijd Gods Woord te laten spreken, zo dat het tot de vrouwen spreekt. Het werk vraagt derhalve niet alleen al onze kracht, maar ook heel ons verstand. Het is moeilijk want de vrouwen zitten zo vast.

Maar onze God en Vader, die van ons eist, dat wij Zijn Woord brengen naar Zijn wil, geeft ook. Wij behoeven Zijn geboden niet op te diepen uit ons eigen hart, want wij hebben Zijn Woord en meer nog. Als zondaren kunnen wij Gods Woord alleen maar bederven en misvormen, maar..... Zijn Geest is uitgestort ook op Zijn dienstmaagden. Die Geest van Christus wil ons alles leren. Hij wil onze Leidsman zijn op de dagelijkse zwerftochten door de kampong, ook wanneer het zwaar is gehoorzaam te zijn. De leiding des Geestes in ons werk is echter geen waarborg voor zichtbare resultaten op ons werk en dat willen wij zo graag. Telkens komt tot ieder, die in de zending werkt, de verzoeking om toch vooral soepel te zijn en vooral beleefd, want anders zouden de mensen wel eens weg kunnen blijven en — dan zijn wij zo teleurgesteld. Dus daarom maar iets toegeven en het kwaad vooral geen zonde noemen? Neen! De zegen van ons werk ligt vast in Gods beloften, niet allereerst in wat wij zien. Wij zijn allen verantwoordelijk voor onze opdracht, niet voor haar uitwerking.

Mag ik nu nog eens de vraagstelling van het derde punt dezer inleiding herhalen?

Hoe vervullen wij, zendingsarbeiders, onze opdracht? Hier hoort ook bij: hoe vervullen wij deze opdracht ten opzichte der inheemse vrouw?

En is het dan niet zo, dat op de meeste zendings-terreinen het aantal mannelijke zendingsarbeiders, die toch geen vrije toegang krijgen tot de vrouwenwereld, een te grote getalssterkte vertoont in verhouding tot het aantal vrouwelijke directe zendingsarbeiders?

Ik beschuldig hier niet, want ik weet het immers wel dat de opleiding in Holland en elders meer mannelijke krachten ter beschikking stelde dan vrouwelijke! en dat dus als vanzelfsprekend het aantal mannelijke groter werd dan dat der vrouwelijke!!

Maar, na alles wat ik U heb mogen mededelen, bent U het niet met mij eens, dat, voor de juiste vervulling onzer opdracht, ons werk schreeuwt om vrouwelijke krachten? En zou niet van deze conferentie een stimulans uit kunnen gaan tot alle zendingscorporaties, om meer sterke vrouwelijke krachten tot deze arbeid op te leiden?

Ik sprak daar van sterke vrouwelijke krachten. Broeders en zusters, mag ik dat eens uit eigen ervaring toelichten?

Wilt U eens indenken wat het zeggen wil, dag aan dag te voet of per fiets, in de warmte, de kampong in te moeten gaan. Let er wel op, niet alleen Zondags, maar dag aan dag! En dan te voet. Kampongpaden laten nu eenmaal geen autovervoer toe. Bedenk daar bij, dat wij hier 5 maanden regentijd hebben. Dan wordt het een ploeteren door de modder, van een gewone wandeling is geen sprake meer.

En weet U wat ons dan wacht?

Daar is in de eerste plaats die uiterlijke ellende, die elke beschaafde vrouw ter harte gaat, die haar soms zo schokt: de viezigheid, de onhygiënische levenswijze, de armoede, de vervuiling, de kampongverzorging der kinderen, een zusje dat voor de kleintjes zorgen moet omdat vader koeli is, en moeder als bediende, of op de pasar tracht te verdienen, een kraamvrouw die we op een hopeloze manier haar baby zien verzorgen, een zieke die op de kale ambèn ligt te genezen of misschien langzaam erger ligt te worden.

U kunt niet geloven hoe sterk dan het verlangen wordt, daar wat aan te kunnen doen, en dan het machteloos staan.

Denkt U dat beide dingen: en het sjouwen en zoeken in de kampong, en het aanschouwen van al die narigheden niet sterke vrouwen vereisen?

En dan in de tweede plaats: alle gesprekken in de vreemde taal. Broeders: als U gepreikt hebt in een inheemse taal, hoe voelt U zich dan? Wij weten het allemaal, wat een worsteling en daardoor wat een inspanning het is, en hoe moe U bent als het Woord weer gebracht is.

En wilt U dan eens bedenken, dat zendingszusters dit dag aan dag moeten doen. En zeker: wij krijgen er een grote vaardigheid in, maar wilt U wel geloven, dat men om 1 uur doodop is, juist ook door dat spreken in die vreemde taal.

En ten derde: Wij komen midden in het dagelijkse leven, hebben ons natuurlijk voorbereid, maar moeten soms toch onze voorbereiding laten rusten, om aan te grijpen wat we zagen, opdat het een levend woord blijve. Dan het in gedachten zoeken naar een gedeelte uit Gods Woord, en dan het direct toepasselijk maken.

Broeders en zusters, denkt U niet te licht over dit werk, het is zo zwaar.

Ik meende dit nog eens alles onder Uw aandacht te moeten brengen, er U even een sterke indruk van te geven.

Als wij onze opdracht zo goed mogelijk willen vervullen, laten wij dan het vrouwenwerk, het brengen van Jezus' Woord, vol van mededogen, in de kampong, midden in het dagelijkse leven, toch wat meer aandacht geven, dan het tot nu toe had.

Laten wij allen aandringen op het uitzenden van goed onderlegde vrouwelijke krachten, op sterke vrouwen, die geloven. En laten wij in Indië zelf de handen aan de ploeg slaan, die dit deel van 's Heeren wijngaard zal kunnen bewerken.

God van den hemel zal het ons doen gelukken, wij willen het immers doen in trouwe gehoorzaamheid aan Zijn bevel, en tot Zijn eer!!

L. GOEMAAT.

Solo, 13 October 1939.

VAN HET HEERLIJK AMBT

Hoe maak ik mijn preek?

IV.

De keuze van een tekst.

Het eerste, wat ik dan te doen heb, als ik mij zet tot het maken van mijn preek, is het kiezen van een tekst.

Eén van de fouten, die hierbij telkens gemaakt worden, een fout, die zelf weer oorzaak is van tal van moeilijkheden, is deze, dat men zijn tekst te laat kiest.

Er kunnen natuurlijk omstandigheden zijn, die ons dwingen tot het kiezen van den tekst heel in het laatst van de week; bijzondere, op het leven en denken van de gemeente beslag leggende gebeurtenissen; maar dat is dan toch een hooge uitzondering.

In den regel moet ik 's Maandagsmorgens weten, waarover ik den volgende Zondag zal preeken. Dat geeft in de eerste plaats een gevoel van rust. Voor den angst, die anders, misschien alleen wel uit het onderbewuste, mijn leven beïnvloedt, den angst: „o, als ik nu eens niet een geschikten tekst kan vinden?” is dan geen plaats.

Den tekst te hebben zal onmiddellijk het vernieuwende besef geven, dat men voor een deel reeds klaar is, voor een deel de overwinning reeds behaald heeft in de worsteling, die het maken van elke preek beteekent.

Zoo alleen krijgt men ook den noodigen tijd om zijn tekst niet alleen te bestudeeren en te exegetiseeren, maar om zich ook zoo eigen te maken de boodschap Gods aan Zijn volk in dien tekst, dat die boodschap bij ons vleesch en bloed is geworden, en wij ze levendig, vrij, krachtig en klaar tot de gemeente kunnen brengen.

Welke geesteswerkzaamheid er voor noodig is om hietoe te komen, hoop ik in 't vervolg te zeggen; nu zeg ik alléén: „dat krijgt ge, in den regel, niet klaar in één dag. Daarvoor hebt ge de heele week noodig.”

Daarom moet ge, als ge de week ingaat, weten, waarover ge Zondag gaat preeken.

Als iemand zich daar niet aan houdt en dan, aan het eind van de week, zit te zuchten en te zweeten omdat hij niet klaar kan komen en den halven nacht op moet blijven en dan naar den preekstoel gaat met het benauwde gevoel: „hoe zal dit afloopen”, dan heb ik met zoo'n gewurm heelmaal geen medelijden; dan zeg ik: „amice, je hadt maar eerder moeten beginnen en niet 's Maandagsmorgens moeten denken: er zijn nog